

## گردشگری ورزشی و اثرات بلندمدت اقتصادی بررسی دیدگاه کارشناسان گردشگری و تربیت بدنی و گردشگران در مورد اثرات توسعه توریسم ورزشی بر اشتغال و درآمد در استان گلستان

۱. عبدالحمید زیتونلی<sup>-</sup>، ۲. ابوالفضل فراهانی - ۳. حسن اسدی  
۱. دانشجوی دکتری تربیت بدنی دانشگاه پیام نور، ۲. استاد دانشگاه پیام نور، ۳. استاد دانشگاه تهران  
(تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۱۱/۰۵، تاریخ تصویب: ۱۳۹۲/۰۲/۲۰)

### چکیده

امروزه گردشگری ورزشی به یکی از استراتژی های مهم تجاری و اقتصادی جهت درآمد، اشتغال و توسعه زیرساخت ها برای اکثر کشورها تبدیل شده است. هدف از تحقیق حاضر بررسی دیدگاه کارشناسان گردشگری، کارشناسان تربیت بدنی و گردشگران ورزشی در مورد اثرات توسعه توریسم ورزشی بر ایجاد اشتغال و درآمدزایی در استان گلستان بود. جامعه آماری تحقیق ۲۱۷ نفر (۵۳ نفر کارشناسان گردشگری و آژانس های مسافری، ۹۰ نفر کارشناسان تربیت بدنی و ۷۴ نفر گردشگر ورزشی) بود. روش تحقیق حاضر، توصیفی و از نوع پیمایشی است و برای جمع آوری اطلاعات، از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد ( $\alpha = 0/83$ ). برای تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی و آمار استنباطی (آزمون خی دو) بهره گرفته شد. محاسبات آماری توسط نرم افزار SPSS انجام گردید. نتایج نشان داد که بین توسعه گردشگری ورزشی و افزایش درآمد ( $\chi^2 = 185/9$ ،  $P < 0/01$ ) و ایجاد اشتغال ( $\chi^2 = 135/6$ ،  $P < 0/01$ ) رابطه معنی داری وجود دارد.

### واژه های کلیدی:

گردشگری ورزشی، رویداد ورزشی، اشتغال، درآمد، اثرات اقتصادی.

## مقدمه

اساس تخمین های سازمان گردشگری جهانی، ۴۳ درصد شغل های جهان تا سال ۲۰۱۰ وابسته به صنعت گردشگری خواهند شد. برای مثال از ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۵، گردشگری ورزشی یک افزایش سالانه ۱/۳ درصد در رشد ناخالص داخلی به بار می آورد که ناشی از فعالیت های اقتصادی در خصوص برگزاری مسابقات بزرگ ورزشی است و بیکاری تا ۱/۹ درصد در سال کاهش می یابد (۴،۶). مطالعات نشان می دهند که گردشگری ورزشی مهمترین بخش توسعه یافته صنعت توریسم است (چالپ، ۲۰۰۴). به طوری که به عنوان یک عنصر تجارت چند میلیاردی در جهان با ایجاد ۴/۵ تریلیون دلار برای صنعت گردشگری و توره های جهانی در نظر گرفته شده است (۴). توریست ها یک منبع مهم در آمد و اشتغال برای افراد ناحیه میزبان هستند. اکثر مقالات منتشر شده در مورد دوره های بازی المپیک عمدتاً بر مزیت های دائمی مناسب مثل توسعه تسهیلات و زیر بناها، بازسازی شهرها، اعتبار بین المللی، رشد گردشگری، بهبود رفاه عمومی، فرصت های اشتغال بومی و اشتغال زایی تمرکز کرده اند (۲،۴). ساناهیا<sup>۶</sup> (۲۰۰۲) یک نمونه از مزایای طولانی مدت میزبانی رویدادهای مهم ورزشی، المپیک ۱۹۹۲ بارسلونا را بعد از ده سال در سال ۲۰۰۲ ارائه داد. جدول ۱ افزایش تقریباً صد درصدی در ظرفیت هتل ها، تعداد گردشگران و تعداد اقامت های شبانه در سال ۲۰۰۱ در مقایسه با وضعیت پیش از بازی ها در سال ۱۹۹۰ را نشان می دهد. متوسط اقامت در اتاق نیز از ۷۱ درصد به ۸۴ درصد افزایش پیدا کرد. علاوه بر آن متوسط مدت ماندن از ۲/۸۴ روز به ۳/۱۷ روز افزایش یافت (۲،۹).

بارسلونا در سال ۱۹۹۰ در رده ی یازدهم جذب توریست در اروپا قرار داشت و در سال ۲۰۰۲ در رده ی ششم جای گرفت (۲،۹).

گردشگری ورزشی یک صنعت پویا و در حال رشد است و به یکی از استراتژی های مهم تجاری و اقتصادی بر بازسازی اجتماعی و اقتصادی مناطق شهری و روستایی، به خصوص مناطق دورافتاده جهت ایجاد درآمد، اشتغال و توسعه زیرساخت ها برای اکثر کشورها تبدیل شده است. سوارت و باب<sup>۱</sup> (۲۰۰۷)، توسعه توریسم ورزشی و برگزاری رویدادهای مهم ورزشی و رشد آن علاقه تعداد زیادی از کشورها و مقامات را بر انگیخته است. همه کشورها در تلاش هستند جوامعی برای برگزاری رویدادهای مهم ورزشی و جذب گردشگران مهیا سازند تا بتوانند سهم وسیعی از این فعالیت اقتصادی را از آن منطقه و کشور خود سازند (۳،۶). سولبرگ و پروس<sup>۲</sup> (۲۰۰۷)، میزبانی بازی های المپیک و جام جهانی فوتبال و رویدادهای مهم ورزشی یک فرصت منحصر بفرد و مزیت بالقوه اقتصادی با جذب تعداد کثیری از تماشاگران و توریست ها به شهر میزبان محسوب می شوند به این علت اکثر کشورها برای میزبانی این رویدادها رقابت شدیدی دارند (۱۰). ماتوس<sup>۴</sup> (۲۰۰۶)، توسعه توریسم ورزشی و برگزاری رویدادهای مهم ورزشی به طور فزاینده ای به عنوان بخشی از یک استراتژی گردشگری با هدف بالا بردن وجهه شهر و بازسازی شهری و توسعه صنعت گردشگری در ارتباط است (۵،۸). همچنین تحقیقات نشان داده اگر رویدادهای مهم ورزشی موفقیت آمیز باشند توانایی انعکاس یک تصویر مثبت و هویت جدید از شهر را دارند و پیامدهای طولانی مدت اجتماعی و اقتصادی به طور مستقیم یا غیر مستقیم زیادی بر منطقه ایجاد می کنند (۱۰). کاشیماتی و داوسن<sup>۵</sup> (۲۰۰۹)، بر

- 1 . Swart & Bob
- 2 . Solberg & Preuss
3. Solberg & Preuss
- 4 . Matos
5. Kasimati & Dawson

جدول ۱ - مزایای اقتصادی بلند مدت گردشگری المپیک بارسلونا

	۱۹۹۰	۲۰۰۱
ظرفیت هتل (تخت ها)	۱۸۵۶۷	۳۴۳۰۳
تعداد گردشگران	۱۷۳۲۹۰۲	۳۳۷۸۶۳۸
تعداد اقامت شبانه	۳۷۹۵۵۵۲	۷۹۶۹۴۹۶
متوسط اقامت در اتاق (درصد)	۷۱	۸۴
متوسط ماندن	۲/۸۴	۳،۱۷
گردشگر از مبدا (درصد)		
اسپانیا	۵۱/۲	۳۱،۳
اروپا	۳۲/۰	۳۹،۵
سایر مناطق (آمریکا، ژاپن، امریکای لاتین)	۱۶/۸	۲۹،۲

منبع: سازمان گردشگری بارسلونا و ساناهیا (۲۰۰۲)

از توانایی توسعه گردشگری ورزشی فراوانی در اشتغال و درآمدزایی برخوردار است. از نظر جاذبه‌های طبیعی گلستان به سه بخش کوهستانی، دامنه‌ای و جلگه‌ای تقسیم شده و از نظر آب و هوایی دارای اقلیم مدیترانه‌ای، نیمه خشک، نیمه مرطوب و مرطوب است. از خصوصیات مهم این استان از نظر توریسم ورزشی تجمع جلوه‌های زیبای خلقت در یک مکان می باشد. مانند؛ دریای خزر و جزیره آشوراده و سواحل نزدیک به کوه‌های البرز، جلگه‌ها و دشت‌های هموار، مناطق نیمه بیابانی وسیع، رودخانه‌ها، دریاچه‌ها، تالابها و سدهای پرآب و هزاران جاذبه دیگر که قابلیت گسترش هر نوع ورزشی را امکان پذیر ساخته و موجب شده در هر زمان از فصول سال در گوشه‌های مختلف آن به ورزش‌های متنوع و گوناگونی پرداخت. همچنین وجود ورزش‌های سنتی از جمله اسب سواری با سه میدان ملی و بین المللی با برگزاری مسابقات جذاب و دیدنی اسب دوانی، همچنین وجود ورزش‌های پرطرفدار از جمله والیبال که هزاران نفر را از تمام نقاط کشور حتی کشورهای همسایه به خود جلب کرده از جایگاه ویژه‌ای از نظر پتانسیل‌های بالقوه و بالفعل توریسم ورزشی در کشور حتی در جهان برخوردار است.

شواهد ارائه شده در بالا نشان می دهد که رویداد ورزشی مهم می تواند اثر اقتصادی مهمی در اقتصاد محلی شهرهای میزبان به وجود آورد. با توجه با تحقیقات انجام شده در این زمینه کشور ایران یکی از ده کشور اول جهان از نظر جذابیت های گردشگری است و از لحاظ تنوع زیستی و تنوع جاذبه های طبیعی رتبه پنجم رادر جهان دارا می باشد و از معدود کشورهایی است که توانایی منحصر به فردی را در زمینه های مختلف توریسم ورزشی جهت اشتغال و درآمدزایی دارد که در زیر مجموعه طبقه بندی ها از موارد نادر در جذب توریست است. این موارد می توانند شامل توریست نواحی ساحلی، توریست نواحی آب گرم و سلامتی، ورزش‌های زمستانی، کوهنوردی، توریست بیابان گردی، سفرهای ماجراجویانه، توریست جلگه های مرتفع و اکوتوریست، کنفرانس، کشتی های گردشگری و توریست مسابقه های کرجی، توریست گلف و غیره می باشد. در این میان استان گلستان و شهرهای توانمند آن که در یک منطقه طبیعی، بکر، ساحلی و کوهستانی قرار دارد با طبیعت جادویی و جاذبه های فراوان، معروف به گنجینه اکوتوریسم ایران و استان آبشاران و یکصد اثر زیارتی شاخص و ۵۰۰ جاذبه فرهنگی

۲۲ سئوالی با مقیاس ۵ ارزشی لیکرت با دامنه (بسیار کم = ۱ تا بسیار زیاد = ۵) برای مطالعه راهنما تنظیم شد. در یک مطالعه راهنما، ۳۰ پرسشنامه توسط نمونه های تحقیق تکمیل و پس از تجزیه و تحلیل آنها، پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب همبستگی آلفای کرونباخ ( $\alpha = 0.83$ ) برآورد شد. پرسشنامه تحقیق از دو بخش تشکیل شده بود. بخش اول با ۵ پرسش اطلاعات فردی (سن، جنس، شغل، مدرک تحصیلی، تاهل) را جمع آوری می کرد و بخش اصلی با ۲۲ پرسش در مقیاس ۵ رتبه ای لیکرت که ۸ پرسش آن مربوط به اثرات اقتصادی توسعه توریسم ورزشی بود.

برای تجزیه و تحلیل داده های این پژوهش از آمار توصیفی (میانگین، انحراف معیار، فراوانی و در صد فراوانی، نمودار و جدول فراوانی و درصد فراوانی) و برای بررسی میزان همبستگی بین متغیرها که کیفی بودند از روش آماری ناپارامتریک (آزمون خی دو) بهره گرفته شد و همچنین برای محاسبه داده ها از نرم افزار (SPSS) استفاده شد.

در این نواحی که فعالیت های قهرمانی و ورزشی یک بخش از فرهنگ آنهاست، مطمئناً می تواند توریست های بین المللی و بومی را جذب کرده تا در آمد افراد افزایش یابد و در همان زمان، بیکاری و نرخ تورم به حد اقل برسد (۱). از اینرو، پژوهش کنونی در تلاش به پاسخ این سؤال است: تا چه میزان توسعه گردشگری ورزشی بر ایجاد اشتغال و درآمد زایی در گلستان تأثیر می گذارد.

### روش تحقیق

روش پژوهش حاضر، توصیفی و از نوع پیمایشی است. هدف از تحقیق حاضر بررسی دیدگاه کارشناسان گردشگری و آژانس های مسافری، کارشناسان تربیت بدنی و گردشگران در مورد تأثیر توسعه صنعت توریسم ورزشی بر ایجاد اشتغال و درآمدزایی در استان گلستان بود.

جامعه آماری تحقیق ۲۱۷ نفر (۵۳ نفر کارشناسان گردشگری و آژانس های مسافری، ۷۴ نفر گردشگر، ۹۰ نفر کارشناسان تربیت بدنی) بود. در این تحقیق به علت محدود بودن جامعه آماری کارشناسان گردشگری بر اساس در دسترس بودن انتخاب شدند در حالی که کارشناسان تربیت بدنی و گردشگران با استفاده از نمونه گیری ساده تصادفی گزینش شدند.

روش گردآوری اطلاعات به شکل میدانی بود. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه محقق ساخته بود. پس از بررسی کتاب های دانشگاهی، پایان نامه ها، مقالات متعدد علمی و نظرخواهی از استادان مدیریت ورزشی، صاحب نظران و کارشناسان توریسم ورزشی، فهرستی از مهم ترین متغیرهای مرتبط با موضوع توریسم ورزشی و اثرات اقتصادی توسعه توریسم تهیه شد که روایی صوری و محتوایی آن توسط گروهی از استادان صاحب نظر دانشگاهی تأیید شد. پس از اصلاحات، پرسشنامه نهایی

## نتایج و یافته‌های تحقیق

۱- فراوانی آزمودنی‌ها

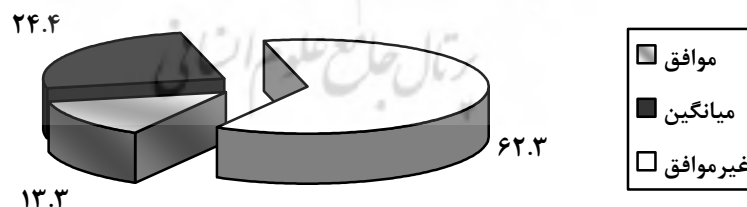
جدول ۲: توزیع فراوانی و درصد فراوانی آزمودنی‌ها

فراوانی	درصد	مرد	درصد	زن	فراوانی	درصد	فراوانی
۵۳	۷۹/۳	۴۲	۲۰/۷	۱۱	۲۴/۴	۲۴/۴	کارشناسان گردشگری
۷۴	۷۴/۳	۵۵	۲۵/۷	۱۹	۳۴/۱	۳۴/۱	گردشگران ورزشی
۹۰	۷۰	۶۳	۳۰	۲۷	۴۱/۵	۴۱/۵	کارشناسان تربیت بدنی
۲۱۷	۷۳/۷	۱۶۰	۲۶/۳	۵۷	۱۰۰	۱۰۰	جمع

بررسی کنونی شامل ۲۶/۳ درصد زن و ۷۳/۷ درصد مرد با میانگین سنی ۳۳ سال بود. بعلاوه ۳۱/۷ درصد دیپلمه و فوق دیپلم بودند در حالی که ۶۸/۳ درصد تحصیلات لیسانس و فوق لیسانس داشتند.

جدول ۳ - پاسخ به سوال: با توجه به توانمندی‌های گردشگری ورزشی در استان گلستان، چه میزان سرمایه‌گذاری جهت اشتغال و درآمدزایی در استان گلستان شده است؟

فراوانی	درصد	کارشناسان گردشگری	کارشناسان تربیت بدنی	گردشگران	جمع کل
۲	۳/۸	۵	۵/۵	۳	۴/۶
۶	۱۱/۳	۷	۷/۸	۶	۸/۷
۱۳	۲۴/۵	۲۳	۲۵/۶	۱۷	۲۴/۴
۲۷	۵۰/۹	۴۲	۴۶/۷	۳۷	۴۸/۸
۵	۹/۴	۱۳	۱۴/۴	۱۱	۱۳/۵
۵۳	۱۰۰/۰	۹۰	۱۰۰/۰	۷۴	۱۰۰/۰



شکل ۱- دیدگاه ۳ گروه، در مورد اشتغال و درآمدزایی توریسم ورزشی در استان گلستان

ناحیه استان گلستان با توجه به توانمندی زیادی که در این زمینه وجود دارد، نشده است.

نتایج دیدگاه ۳ گروه در جدول ۳ و شکل ۱ در بالا نشان دهنده این است که سرمایه‌گذاری زیادی در صنعت گردشگری ورزشی جهت اشتغال جوانان و درآمدزایی در

جدول شماره ۴ . در پاسخ به سؤال : توسعه صنعت گردشگری ورزشی و افزایش مکان های تفریحی ورزشی در دریا و سواحل آن، کوه ها، بیابان ها ، دشت ها و مکان های مستعد دیگر استان گلستان، تا چه میزان ، زمینه اشتغال جوانان و مردم منطقه را فراهم خواهد نمود؟)

کارشناسان گردشگری		کارشناسان تربیت بدنی		گردشگران ورزشی		جمع کل		
فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	
۲۲	۴۱/۵	۱۷	۱۸/۹	۱۴	۱۸/۹	۵۳	۲۴/۴	خیلی زیاد
۱۹	۳۵/۸	۴۳	۴۷/۸	۴۰	۴۷/۸	۱۰۲	۴۷/۱	زیاد
۸	۱۵/۱	۱۸	۲۰	۱۷	۲۰	۴۳	۱۹/۸	متوسط
۳	۵/۷	۹	۱۰	۳	۱۰	۱۵	۶/۹	کم
۱	۱/۹	۳	۳/۳	۰	۳/۳	۴	۱/۸	خیلی کم
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	بدون پاسخ
۵۳	۱۰۰/۰	۹۰	۱۰۰/۰	۷۴	۱۰۰/۰	۲۱۷	۱۰۰/۰	جمع

نتایج دیدگاه ۳ گروه در جدول ۴ ، در بالا نشان دهنده این است که توسعه صنعت گردشگری ورزشی در استان گلستان با توجه به توانمندی زیاد در زمینه توریسم دارد.

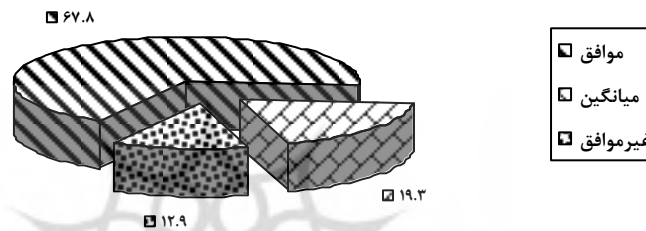
جدول شماره ۵ - در پاسخ به سؤال : توسعه صنعت گردشگری ورزشی و افزایش مکان های تفریحی ورزشی در دریا و سواحل آن، کوه ها، بیابان ها ، دشت ها و مکان های مستعد دیگر استان گلستان، تا چه میزان ، بر افزایش درآمد مردم منطقه تاثیر خواهد داشت؟)

کارشناسان گردشگری		کارشناسان تربیت بدنی		گردشگران		جمع کل		
فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	
۱۷	۳۲/۱	۲۲	۲۴/۴	۱۳	۱۷/۶	۵۲	۲۴	خیلی زیاد
۲۶	۴۹/۱	۴۵	۵۰	۴۵	۶۰/۸	۱۱۶	۵۳/۵	زیاد
۷	۱۳/۲	۱۷	۱۸/۹	۱۰	۱۳/۵	۳۴	۱۵/۶	متوسط
۲	۳/۸	۵	۵/۶	۶	۸/۱	۱۳	۶	کم
۱	۱/۹	۱	۱/۱	۰	۱/۱	۲	۰/۹	خیلی کم
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	بدون پاسخ
۵۳	۱۰۰/۰	۹۰	۱۰۰/۰	۷۴	۱۰۰/۰	۲۱۷	۱۰۰/۰	جمع

نتایج دیدگاه ۳ گروه در جدول ۵ ، در بالا نشان دهنده این است که توسعه صنعت گردشگری ورزشی در استان گلستان با توجه به توانمندی زیاد در زمینه توریسم داشت.

جدول شماره ۶ - در پاسخ به سؤال: توسعه ورزش سنتی سوارکاری در استان گلستان، تا چه میزان توانایی ایجاد اشتغال و درآمدزایی مردم منطقه را دارد؟

	کارشناسان گردشگری		کارشناسان تربیت بدنی		گردشگران		جمع کل
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
خیلی زیاد	۱۴	۲۶/۴	۲۳	۲۵/۵	۱۷	۲۲/۹	۵۴
زیاد	۲۳	۴۳/۴	۳۷	۴۱/۲	۳۳	۴۴/۶	۹۳
متوسط	۹	۱۷	۱۹	۲۱/۱	۱۴	۱۸/۹	۴۲
کم	۵	۹/۴	۷	۷/۸	۸	۱۰/۸	۲۰
خیلی کم	۲	۳/۸	۴	۴/۴	۲	۲/۸	۸
جمع	۵۳	۱۰۰/۰	۹۰	۱۰۰/۰	۷۴	۱۰۰/۰	۲۱۷



شکل ۲ - دیدگاه ۳ گروه در مورد توانایی توسعه ورزش سنتی سوارکاری بر ایجاد اشتغال و درآمدزایی مردم استان گلستان

توانایی زیادی بر ایجاد اشتغال و درآمدزایی مردم استان

نتایج دیدگاه ۳ گروه در جدول ۶ و شکل ۲، بالا

گلستان دارد.

نشان دهنده این است که توسعه ورزش سنتی سوارکاری

آزمون فرضیه های تحقیق

جدول ۷ و ۸ - بررسی رابطه بین توسعه صنعت گردشگری ورزشی و اشتغال

اشتغال	فراوانی های مشاهده شده	فراوانی های مورد انتظار
۱	۵۳	۴۳/۴
۲	۱۰۲	۴۳/۴
۳	۴۳	۴۳/۴
۴	۱۵	۴۳/۴
۵	۴	۴۳/۴
جمع کل	۲۱۷	۲۱۷

ارتباط بین توسعه	میزان کای اسکور	درجه آزادی	سطح معنی داری	نتیجه گیری
گردشگری و اشتغال	۱۳۵/۶۰۴	۴	۰/۰۱	رد فرضیه صفر

وجود دارد، بنابراین فرض صفر رد می شود. در نتیجه با ۹۹ درصد اطمینان فرضیه این تحقیق از نظر آزمودنی ها مورد قبول و بین اشتغال و توسعه گردشگری ورزشی رابطه معنی داری وجود دارد.

داده های جداول فوق در مورد اشتغال زایی نشان می دهد که آماره آزمون (خی دو محاسبه شده، ۱۳۵/۶۰۴) با درجه آزادی ۴ و احتمال ۰/۰۱ خطا بزرگتر از مقدار بحرانی (خی دو جدول بوده، ۱۳/۲۸) بوده و بین فراوانی های مشاهده شده و فراوانی های مورد انتظار تفاوت معنی داری

جدول ۹ و ۱۰- بررسی رابطه بین توسعه صنعت گردشگری ورزشی و درآمد

درآمد	فراوانی های مشاهده شده	فراوانی های مورد انتظار
۱	۵۲	۴۳/۴
۲	۱۱۶	۴۳/۴
۳	۳۴	۴۳/۴
۴	۱۳	۴۳/۴
۵	۲	۴۳/۴
جمع کل	۲۱۷	۲۱۷

ارتباط بین توسعه گردشگری و درآمد	میزان کای اسکوار	درجه آزادی	میزان خطا	نتیجه گیری
۱۸۵/۹۷۲	۴	$P \leq 0/01$	رد فرضیه صفر	

کارشناسان تربیت بدنی و گردشگران: یافته های پژوهش حاضر از دیدگاه ۳ گروه حاکی از این است که توسعه صنعت گردشگری ورزشی در مکان های مختلف زمینه های ایجاد اشتغال دائم، فصلی و نیمه وقت را برای نیروی انسانی با تخصص کم و آموزش متوسط فراهم می آورد و از نرخ بیکاری می کاهد و علاوه بر اشتغال های مستقیم در گردشگری زمینه اشتغال در فعالیت های دیگر در ارتباط با گردشگری همچون کارهای ساختمانی، تعمیرات، کرایه دادن اتومبیل، دست فروشی و نظیر اینها برای افراد بومی فراهم می سازد و باعث جلوگیری از مهاجرت جمعیت بومی می شود. نتایج نشان داد که بین توسعه گردشگری ورزشی و ایجاد اشتغال ( $135/604 = \chi^2$  و  $P < 0/01$ ) رابطه معنی داری وجود دارد.  $71/5$

داده های جدول فوق در مورد درآمد نشان می دهد که آماره آزمون (خی دو محاسبه شده، ۱۸۵/۹۷۲) با درجه آزادی ۴ و احتمال ۰/۰۱ خطا بزرگتر از مقدار بحرانی (خی دو جدول بوده، ۱۳/۲۸) بوده و بین فراوانی های مشاهده شده و فراوانی های مورد انتظار تفاوت معنی داری وجود دارد بنابراین فرض صفر رد می شود. در نتیجه با ۹۹ درصد اطمینان فرضیه این تحقیق از نظر آزمودنی ها مورد قبول و بین افزایش درآمد مردم استان گلستان و توسعه گردشگری ورزشی رابطه معنی داری وجود دارد.

#### بحث و نتیجه گیری

- بررسی رابطه بین توسعه صنعت گردشگری ورزشی و اشتغال از دیدگاه کارشناسان گردشگری،



گردشگری ورزشی و افزایش درآمد  $\chi^2=185/972$  و  $P < 0/01$  رابطه معنی داری وجود دارد. ۷۷/۵ درصد از آزمودنی ها توسعه صنعت گردشگری ورزشی را از بهترین و سریعترین راه های درآمدزایی مردم ذکر کرده اند. همچنین ۶۷/۸ درصد از آزمودنی ها ورزش سنتی سوارکاری را در درآمدزایی مردم بومی استان گلستان تأثیر گذار و توانمند دانسته اند. همچنین یافته ها نشان می دهد، با توجه به توانمندی های زیاد استان گلستان در زمینه توریسم ورزشی، سرمایه گذاری زیادی در این زمینه صورت نگرفته است. این یافته ها با نتایج تحقیقات رضوانی (۱۳۷۴)، سرلک (۱۳۸۰)، میرطالیبیان (۱۳۸۰)، کوپر و لاکوود (۱۹۹۴)، ناگاوا، یاماگوشی و یومیکو (۱۹۹۶)، راجک و یوری (۱۹۹۷)، سینکلر و استبلر (۱۹۹۶)، راجک و یوری (۱۹۹۷)، سولبرگ و پروس (۲۰۰۵)، موسین (۲۰۰۵)، گان (۲۰۰۲)، ساناهیتا (۲۰۰۲)، وپاتریک (۲۰۰۵)، کسین (۲۰۰۵)، چالیپ و کوستا (۲۰۰۶)، سولبرگ و پروس (۲۰۰۷) و کاشیماتی و داوسن (۲۰۰۹) در زمینه درآمد و تأثیر مثبت اقتصادی که توسعه صنعت گردشگری توانسته برای دولت، هتلداران و مردمی که عملاً درگیر فعالیت های گردشگری هستند بهره های اقتصادی لازم را به وجود آورده مطابقت دارد. تحقیق کنونی بررسی تأثیر توریسم ورزشی بر ایجاد اشتغال و درآمدزایی در استان گلستان از دیدگاه کارشناسان گردشگری، کارشناسان تربیت بدنی و گردشگران بود. نتایج این تحقیق منعکس کرد که نرخ ایجاد اشتغال و درآمدزایی با سرمایه گذاری در گردشگری ورزشی در استان گلستان در حداقل مقدار ممکن است. همچنین نتایج تحقیق نشان داد که توسعه گردشگری ورزشی مخصوصاً توسعه ورزش سنتی سوارکاری توانایی ایجاد اشتغال و درآمد زایی قابل ملاحظه ای دارد.

درصد از آزمودنی ها توسعه صنعت گردشگری ورزشی را از بهترین و سریعترین راه های اشتغال مردم ذکر کرده اند. همچنین ۶۷/۸ درصد از آزمودنی ها ورزش سنتی سوارکاری را در اشتغال مردم بومی استان گلستان تأثیر گذار و توانمند دانسته اند. همچنین یافته ها نشان می دهد، با توجه به توانمندی های زیاد استان گلستان در زمینه توریسم ورزشی، سرمایه گذاری زیادی در این زمینه صورت نگرفته و اشتغال جوانان را فراهم نموده است. این یافته ها با نتایج تحقیقات ردفوت (۱۹۸۴)، سیبل (۱۹۹۴)، ناگاوا، یاماگوشی و یومیکو (۱۹۹۶)، راجک و یوری (۱۹۹۷)، تورکو و ایشنهارت (۱۹۹۸)، تام نوک و فاکنر (۲۰۰۰)، گان (۲۰۰۲)، ساناهیتا (۲۰۰۲)، هینچ و هیگام (۲۰۰۴)، موسین (۲۰۰۵)، کیم و پاتریک (۲۰۰۵)، سولبرگ و پروس (۲۰۰۷) و کاشیماتی و داوسن (۲۰۰۹) در زمینه اشتغال مطابقت دارد که گردشگری توانسته برای زنان و مردان در سنین مختلف، کارگران غیرماهر، اعضای اقلیت های مذهبی و افرادی که از نظر اجتماعی وضع مناسبی ندارند شغل ایجاد کند. همچنین، گردشگری در آن دسته از حوزه های صنعتی که در امکانات استخدامی محدودی دارد، فرصت های شغلی فراهم می آورد. بنابراین، با ایجاد فرصت های شغلی در نقاطی که به دلیل های دیگری موجود نیست به بهبود تعادل منطقه و جلوگیری از مهاجرت جمعیت بومی یاری می رساند.

**- بررسی رابطه بین توسعه صنعت گردشگری ورزشی و درآمد از دیدگاه کارشناسان گردشگری، کارشناسان تربیت بدنی و گردشگران :** یافته های پژوهش حاضر از دیدگاه ۳ گروه حاکی از این است که توسعه صنعت گردشگری ورزشی در درآمد مردم بومی استان گلستان و بر توزیع عادلانه ثروت و توسعه اقتصاد محلی تأثیر گذار است. نتایج نشان داد که بین توسعه

## منابع و مآخذ

- ۱.زیتونلی ، عبدالحمید (۱۳۸۶) . «شناسایی توانمندی های گردشگری ورزشی استان گلستان». دانشگاه پیام نور تهران ، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی.
- 2.Andrew K. Rose& Mark M. Spiegel(2009).**"The olympic effect"**.From: <http://www.frbsf.org/publications/economics/papers/2009/wp09-06bk.pdf>
- 3.Campbell, M. & Phago, K. 2008. **"The Impact of Major Sporting Events on the Economy and the People of a Developing Region"**. *The Case of the 2010 FIFA World Cup Tournament. Africa Insight*. 38(3): 26-34, December 2008.
- 4.Evangelia Kasimati a,b. Peter Dawson .(2009).**"Assessing the impact of the 2004 Olympic Games on the Greek economy: A small macroeconomic model"**.*economic modeling* 26.139-146. Congress: Future of Sport Management Proceeding, Firenze: Italy: E AS.
- 5.Holger Preuss, Benoit Seguin and Norm O, Reilly, (2007).**" Profiling managing sport event visitors: The 2002 commonwealth**
- 6.Kamilla Swart and Urmilla Bob, (2007).**" The eluding link: Toward developing a national sport tourism strategy in South Africa beyond 2010"**.*Politikon*.34 (3). PP:373-391.
- 7.Kaplanidou, Kyriaki, (2007). **"Affective Event and destination image : their influence on Olympic travelers', behavioral intentions"**. *Event Management, Vol-10, No-2, 2007, PP: 159-173.*
- 8.Matos, P., 2006. *Hosting mega sports events – a brief assessment of their multidimensional impacts. Paper presented at "The Copenhagen Conference on the Economic and Social Impact of Hosting Mega Sport Events" on 01/09/2006.*
- 9.Sanahuja, R. (2002). **"Olympic City – The City Strategy 10 years after The Olympic Games in 1992"**. Paper delivered to the International Conference on Sports Events and Economic Impact, Copenhagen, April.
- 10.Solberg.H.& Preuss.H. (2007). **"Major sport events and long-term tourism impacts"**. *Journal of sport Management*.VOL- 21 ,PP: 231- 234.